

Spillningsinventering: Älg och Rådjur Vika, del av Gävle-Dala ÄFO

Foto: Mostphotos

Spillningsinventering används för att uppskatta tätheter av bland annat älg. Metoden är ett bra alternativ till andra metoder och i flera avseenden billigare och bättre än till exempel flyginventeringar. Det bästa är om man kan samla in uppgifter årligen eller relativt tätt i tid för att kunna följa den lokala älgstammens utveckling. Resultatet skall ses som ett index över älg- och rådjurspopulationerna och inte ett absolut mått. Tillsammans med t.ex. en väl täckande ÄlgObs så ger det ett mycket bra underlag för viltförvaltningen.

Metod:

Mätningarna utförs under vårvintern innan markvegetationen börjat grönska. Enbart färsk spillning inventeras, d.v.s. det som älgarna & rådjuren lämnat ifrån sig under den gångna vintern. Mätningen sker på provytor enligt ett visst system, varje provyta är 100 m² när det gäller älg och 10 m² för rådjur. Systemet för utläggning av provytor kan variera. I de inventeringar som utförs enligt ovan är det så kallade trakter som används. En trakt består av en ruta, 1x1 km. En fördel med den metoden är att man kommer tillbaka till utgångspunkten. På varje trakt läggs 40 stycken provytor ut, det vill säga 10 provytor på varje sida av trakten (100 m mellan varje provyta). Inventeraren får en startpunkt och sedan tar denne hjälp av GPS eller kompass för att komma till varje provyta. Trakterna är slumpmässigt utlagda i terrängen, vilket är viktigt för att få ett så statistiskt säkert resultat som möjligt.

När inventeringen är klar har man ett mått på hur många spillningshögar man hittat i de olika provytorna. Detta resultat kan man sedan använda för att beräkna tätheten av älg eller rådjur i det område som inventerats (brukade och stadsplanerade områden undantagna).

Foto: Mostphotos

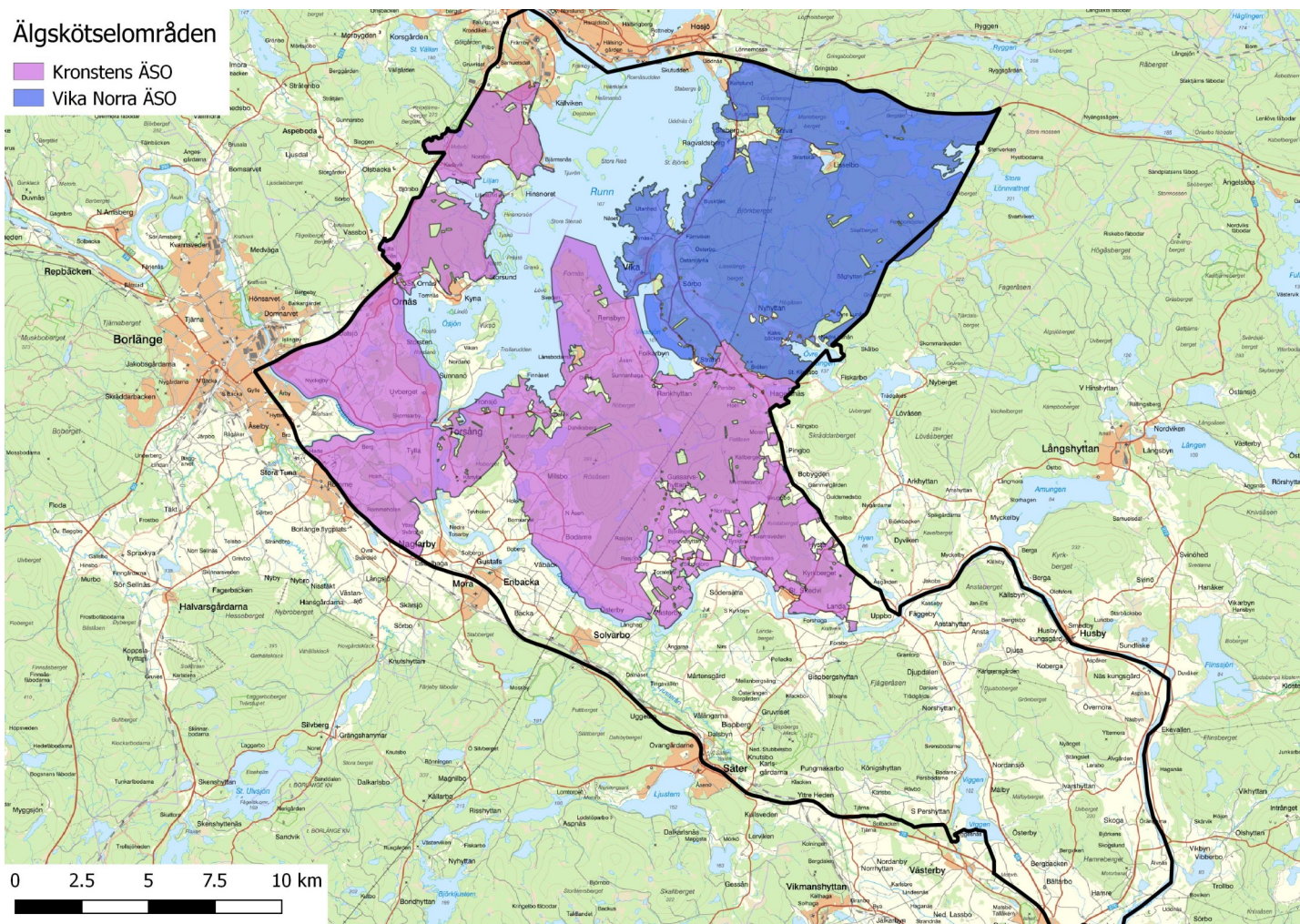
Vika, del av Gävle-Dala Älgförvaltningsområde

Delområdet Vika är till största del bestående av skogsmark, 55%. 20% av ÄFOt är så kallat impediment, dvs, sjöar, vägar, samhällen etc. 25% av området är jordbruksmark.

Inom delområdet finns det två älgskötselområden vilket sammantaget utgör drygt halva området.

Älgskötselområden

- Kronstens ÄSO
- Vika Norra ÄSO

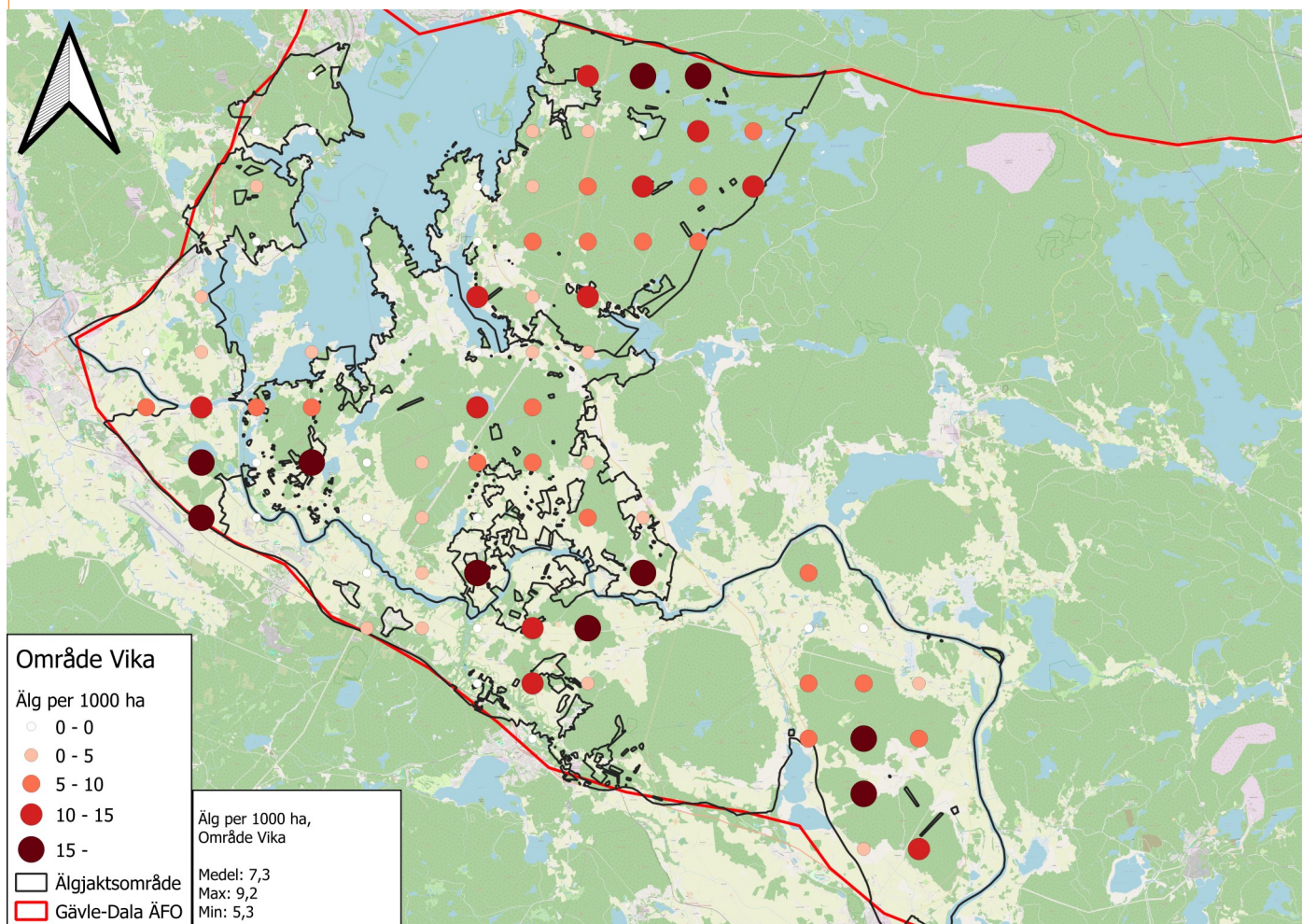

Resultat

Observera att endast 43% av provytorna är inventerade men 70% av trakterna 2025. Många trakter har delar av provytorna placerade på åkermark

Älg

Antal älgar per tusen hektar (95% konfidensintervall)	7,3 (5,3 - 9,2)
Antal trakter i originaldesignen	113
Antal provytor i originaldesignen	4520
Antal trakter som inventerats	80
Antal provytor som inventerats totalt för älg	1978
Antal funna spillningshögar	562
Index, spillningshögar per provyta	0,284
Antal spillningshögar per dygn	19
Antal dagar i studieperioden	205

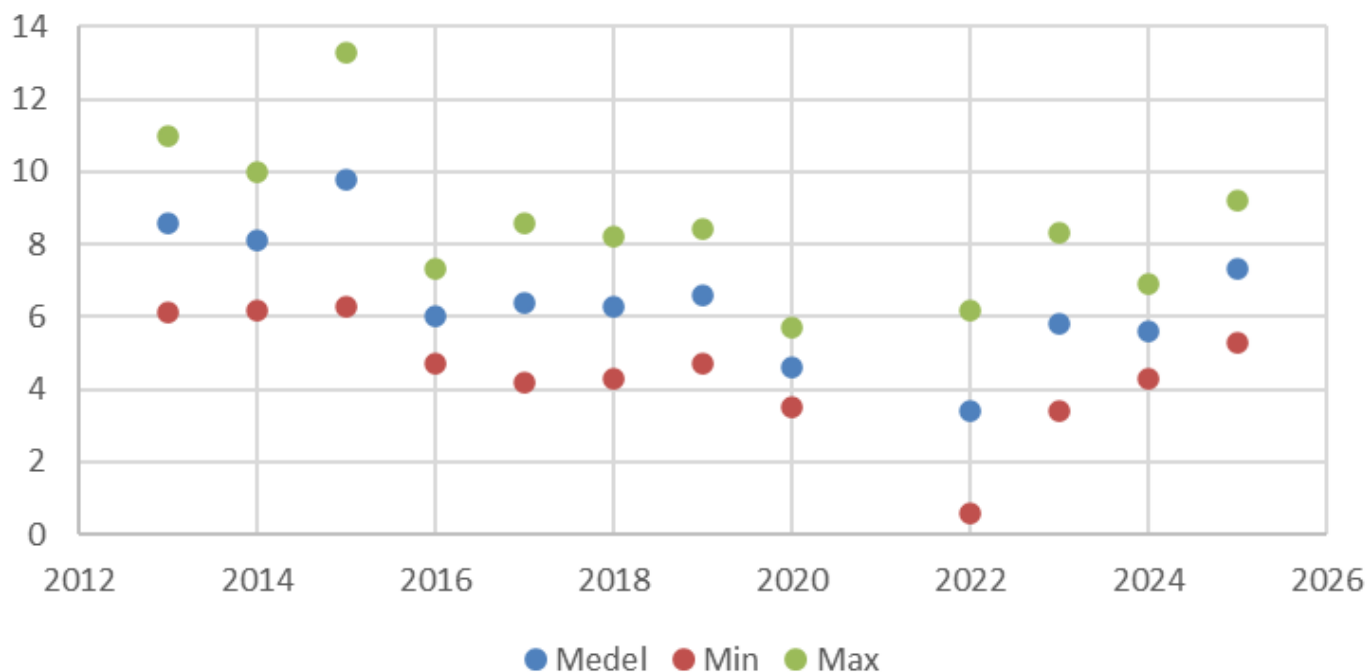
Utveckling av älgstammen

År	Resultat	95% KI
2025	7,3	5,3 - 9,2
2024	5,6	4,3 - 6,9
2023	5,8	3,4 - 8,3
2022	3,4	0,6 - 6,2
2020	4,6	3,5 - 5,7
2019	6,6	4,7 - 8,4
2018	6,3	4,3 - 8,2
2017	6,4	4,2 - 8,6
2016	6	4,7 - 7,3
2015	9,8	6,3 - 13,3
2014	8,1	6,2 - 10,0
2013	8,6	6,1 - 11,0

Observera att endast 43% av provytorna är inventerade men 70% av trakterna 2025. Många trakter har delar av provytorna placerade på åkermark

Förändring av älgstammen inom delområdet Vika, visar medelvärdet tillsammans med lägsta och högsta värdet inom ett 95% konfidensintervall

Utveckling älgtäthet per 1000 ha

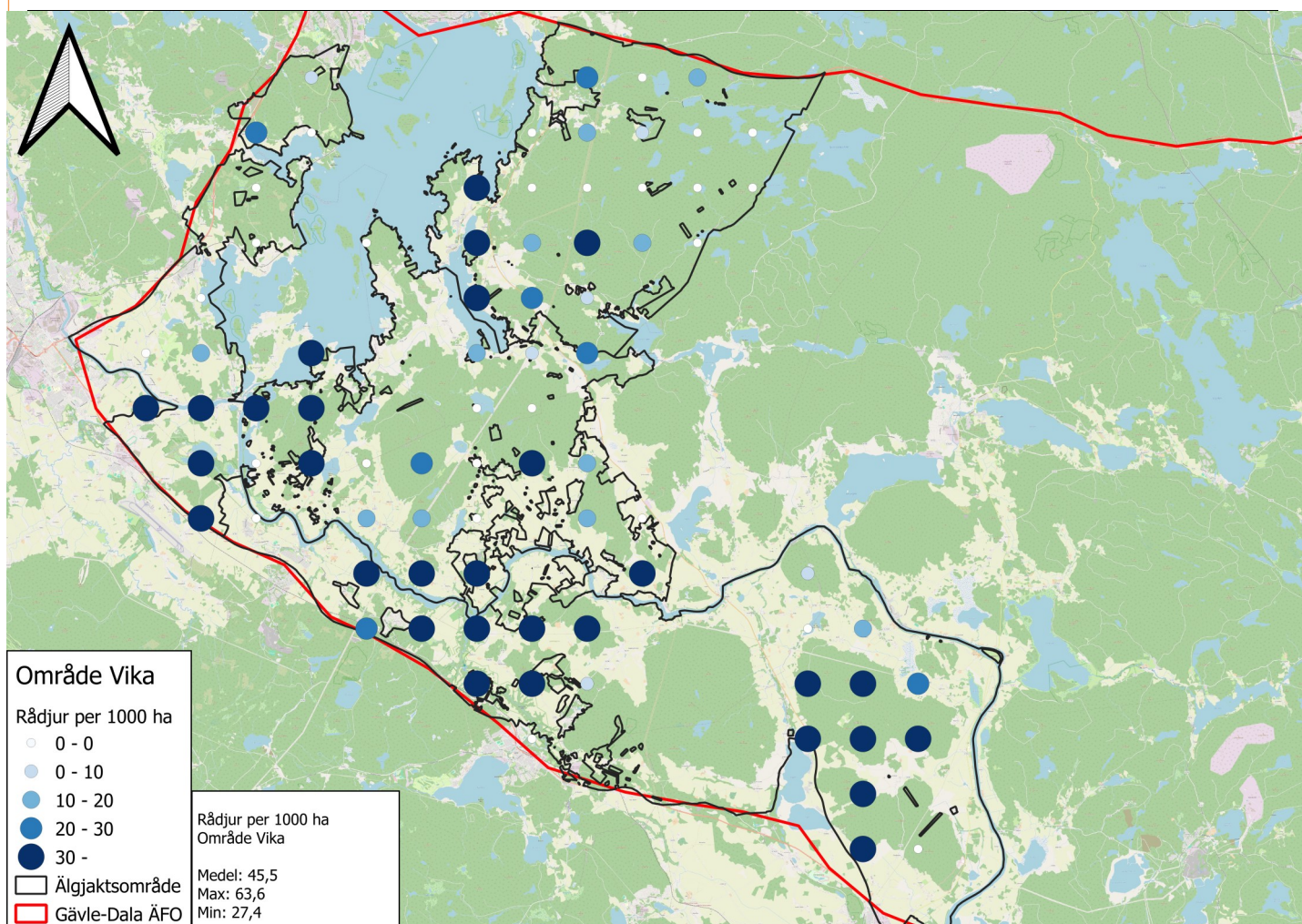

Resultat

Observera att endast 43% av provytorna är inventerade men 70% av trakterna 2025. Många trakter har delar av provytorna placerade på åkermark

Rådjur	Antal
Antal rådjur per tusen hektar (95% konfidensintervall)	45,5 (27,7 - 63,6)
Antal trakter i originaldesignen	113
Antal provytor i originaldesignen	4520
Antal trakter som inventerats	63
Antal provytor som inventerats totalt för rådjur	1978
Antal funna spillningshögar	406
Antal spillningshögar per dygn	22
Antal dagar i studieperioden	205

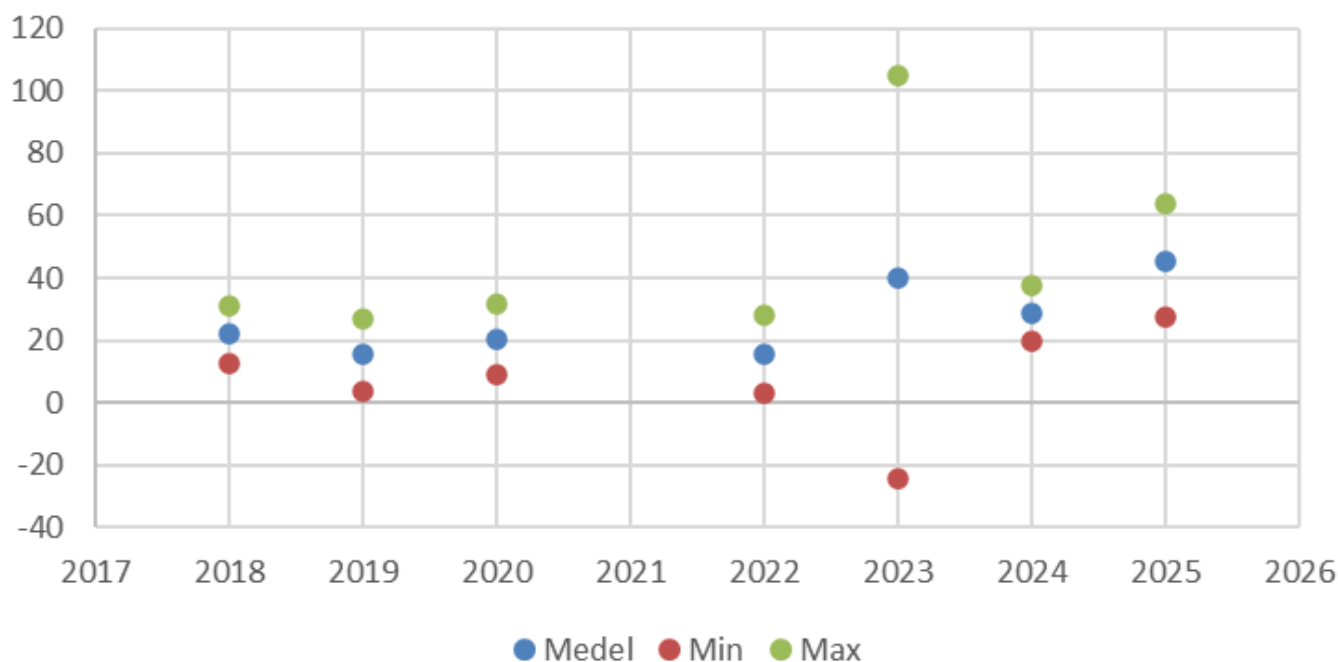
Utveckling av rådjursstammen

År	Resultat	95% KI
2025	45,5	27,4 - 63,6
2024	28,7	19,7 - 37,8
2023	40,2	-24,6 - 105,1
2022	15,5	3,0 - 28,1
2020	20,2	8,9 - 31,6
2019	15,3	3,5 - 27,2
2018	21,9	12,6 - 31,3

Observera att endast 43% av provytorna är inventerade men 70% av trakterna 2025. Många trakter har delar av provytorna placerade på åkermark

Förändring av rådjursstammen inom delområdet Vika, visar medelvärdet tillsammans med lägsta och högsta värdet inom ett 95% konfidensintervall

Utveckling rådjurstäthet per 1000 ha

Svenska Jägarförbundet är en folkrörelse med cirka 157 000 medlemmar som är organiserade i 22 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar. Förbundet bildades 1830 i syfte att rädda viltstammarna samt att främja en långsiktigt hållbar jakt. Svenska Jägarförbundet verkar utifrån en stor respekt för viltet, naturen, människan och samhället som kan sammanfattas i orden hänsyn och balans. Förbundet har även ett jakt- och viltvårdsuppdrag av regeringen att leda delar av den praktiska jakten och viltvården i Sverige.

Länsansvarig Jaktvårdskonsulent

Anna Olofsson

Anna.olofsson@jagareforbundet.se